

THE OFFICIAL ORGAN OF THE BRITISH ESPERANTO ASSOCIATION.

Vol. XII.—No. 138.

JUNE, 1916.

Price 3d.

GROUPS AND SOCIETIES AFFILIATED TO THE B.E.A.

Order of Information.—Group; Secretary; Place of Meeting, Day, and Hour.
* Denotes New Group.

ACCRINGTON.—Mrs. SIDEBOTTOM, 69, Aitken-st.—First Mon., 8, same address.

ADELAIDE (S. AUSTRALIA).—W. D. SMITH, G.P.O., Adelaide.—Mon.

BANBURY.—Mrs. BRAGGINS, 18, Calthorpe-rd.—At the house of Mrs. Gillett, "The Elms."—Tues. 8—9.

BARROW-IN-FURNESS.—W. BARRETT, 20, St. George's-ter.—"Carona Café," Wed., 7.30—9.30.

BATH.—E. R. BLACKETT, 15, Southgate-st.

BELFAST.—F. FARRINGTON, 3, Mentmore, Lisburn-rd.

BEXHILL-ON-SEA.—C. W. HARRIS, 38, Sackville-rd.

BEXLEYHEATH (KENT).—J. R. BROWN, 76, Oaklands-rd. "Balbirnie," 40, Oaklands-rd., Tues., 7.45—8.45.

BIRMINGHAM.—J. T. TAYLOR, 28, Anderson-nd., Erdington.—13, Queen's College, Paradise-st., every evening, 7—9; Sats., 4—7 (tea 5 p.m.); Classes, Tues. 7—9; Club Meetings, Thurs., 7.30—9.

BLACKBURN.—T. R. OPENSHAW, 7, Brooklyn-nd., Willeshire. Friends' Meeting Ho. at King-st., Wed., 8.

BLACKPOOL.—Miss A. C. AMBLER, 31, Bela Grove.

BOGNOR.—G. NELSON TRAVIS, "Avilion," Highfield.—Queen's Hall, 1st and 3rd Thur., 8.

BOLTON.—JOHN R. HALL, 121, Holland-st., Astley Bridge.—Y.M.C.A., 106, Deansgate (for time write to Sek.).

BRADFORD.—L. HAENSLER, 27, Binnie-st.—"Mikado Café," Godwin-st., Tues., 8.

BRIGHOUSE.—Miss A. ASPINALL, 4, Halifax-nd., Sleath Syke.—Wright's Café, Commercial-st., Fri., 8.

BRIGHTON & HOVE.—Miss EKLUND, 9, West-d've, Queen's park.—School of Elocution, 10, Old Steine, Tues., 7.

BRISTOL.—CARL, 27, Harrow-nd., Brislington.—115, Sandy Park-nd., Brislington, Sun., 10.30 a.m.

BUCKHURST HILL (ESSEX).—Miss N. A. STACEY, "Woodthorpe."—"Woodthorpe," 2nd and 4th Weds.

BURNLEY.—FRED. PARKER, 368, Cohoe-nd., Victoria Chambers, Hargreaves-st., open daily.

BURY.—Miss L. BURTON, 14, Hurst-st.—Co-operative Hall, Market-st., Wed., 7.30.

BUXTON.—Mrs. LANGLEY, "Brancepeth," Market-st.—Meeting Place: Write Sec.

CAMBRIDGE UNIVERSITY.—L. FIRMAN-EDWARDS (Trin.).—In Member's Rooms, Friday, 8.30.

CAMBRIDGE (VERDA STELO).—Miss BARBARA SMITH, 88, Norwich-st.

CANNOCK.—Miss M. A. WALKER, Wallhouse.—Parish Room, Tues., 7.

CAPE TOWN.—Miss E. CASH, 62, Sir Lowry-nd.

CHELTENHAM.—W. G. PHIPPS, "Marston," Langdon-nd.—"Orme Chambers," North-st., Tues., 7.30.

CHESTER.—J. W. DOBSON, 27, Brook-st.—People's Hall, Delaware-st., Mon., 8.

COVENTRY.—Miss C. O. TAYLOR, "Espero," Stanway-nd., Earlsdon.—Same address, Mon.

DARWEN (LANCS).—B. A. WALSH, 16, Oxford-st. (pro tem.).—Technical School, Tues., 7.30.

DEAL.—HERBERT SEWELL, College-nd., Post Office.

DERBY.—J. POTTER, Jun., 4, The Strand.

THE BRITISH ESPERANTIST.

DONCASTER.—W. R. JENNINGS, 40, Cartwright-st.—55B, Hallgate, Tues. and Thur.

DOVER.—W. CHITTY, Mildura, Park-ave.

DUBLIN MODERN LANGUAGES SOC. (ESP. SEC.)—CHARLES P. BLACKHAM, 14, Garville-ave., Rathgar, Co. Dublin.—Lincoln Chambers, Lincoln-place, Thur., 8.

DUNDEE.—ALFRED A. SLIDERS, 10, Whitehall-st.

DUNSTABLE.—J. COLLETT, 13, Victoria-st.—Willow Café, 1, Church-st., Wed., 7.30—9.30.

EASTBOURNE.—JOHN P. NIX, 2, Terminus-rd.—Grosvenor Restaurant, Terminus-rd., 1st and 3rd Mon., 8; other Mondays, 5, for Tea.

ECCLES (Lancs.).—Miss HOGG, 11, Mather-rd., Carnegie Library, Wed., 7.30.

EDINBURGH.—WM. RAE, 28, Angle Park Terrace.—Wed., 6 p.m., in Patrick Thomson Tea Rooms, North Bridge; at 8, in 26, Synod Hall.

EXETER.—Miss A. SHAPLEY, Westwood, Spicer-rd.—University College, Queen-st., Tues., 7.30.

FREMANTLE (W. AUSTRALIA).—COLIN UNWIN, 48, Cliff-st.—Telephone 85.

GATESHEAD-ON-TYNE.—F. SETCLIFFE, 65, Fern Dene-rd.—N.E.R. Institute, High Level End, Tues., 7.30.

GLASGOW.—F. COUPERTHWAITE, 81, Armadale-gardens, Dennistoun.—Stuart Cranston's Tea Rooms, 28, Buchanan-st. Argyle-arcade, Mon., 5.30—7.

GLoucester.—K. L. POWELL, 62, Conduit-street.—Technical Schools, Fri., 7.0.

GREENOCK.—Miss R. P. AITKEN, Brougham-st.—Musical Club Bldgs., 34, Union-st., Thur., 8.

HAILSHAM.—Miss ELLA MITCHELL, The Grove.—Same address, Mon., 7.30.

HALIFAX.—Miss BARBARA SLADE, 366, Queen's-rd.—Mon., 7.30.

HALIFAX.—PERCY CLAYTON, 73, St. Albans-rd., Greenroyd.—Holder's Café, King's Cross, Mon., 7.30.

HALSTEAD (ESSEX).—Miss ZOE INMAN, Colchester-rd.

HARROGATE.—Miss M. THORPE, 83, Dragon Parade.

HARROW.—BERNARD LONG, 46, Roxboro-rd.

HASTINGS.—A. J. ADAMS, Plynummon-ter.—Semadenis Restaurant, 6, Claremont, 1st Tues and 3rd Fri., at 7.30.

HOBART (TASMANIA).—D. GUILBERT, c/o Mrs. Anderson, 7, Glen-st.

HUDDERSFIELD.—W. H. HIRST, 45, Thornton Lodge-rd.—Technical College, Queen-st., S., Thur., 7.45.

HULL.—Miss G. WILLFORD, 102, Westbourne-ave.

KEIGHLEY.—FRANK C. RHODES, c/o Harrison & Clough, Park-st.—Mon.

KETTERING.—A. E. SMITH, Garfield-st.—Old Free Library-buildings, Silver-st., Mon., 7.45.

KIDWELLY.—E. R. GRIFFITHS, Eulyn House.—Parish Room.

KILMARNOCK.—PETER YOUNG, 42, Fullarton-st.—Y.M.C.A. Institute, Titchfield-st., Tues., 7.30—9.30.

LANCASTER.—Miss GEISENTHWAITE, 3, Newsham-rd.

LEEDS.—Miss L. BRIGGS, West Lea, Armley.—10, Park-st., Fri., 8.

LEITH.—Miss E. WALLACE, 25, Starbank-rd., Trinity.

LEITCHWORTH.—F. A. GOODLiffe, Elm Tree House.—Esperanto Klubo, 21, Station-rd., Weekdays, 11 a.m.—1 p.m. Club night, Sat., 7—8.30.

LEITCHWORTH.—F. A. GOODLiffe, Elm Tree House.—Young People's Class.—Tues. 6—8. Thurs. 6.30—7.30. Class, Fri. 7.30—8.30. Club, 8.30—9.30. At Guild of Help Officer, Station-place.

LIVERPOOL (CENTRAL).—ERNEST BROMILOW, 4, Holmleigh-cottages, Grassendale.—18, Colquitt-st., Room 3, Fri., 8.

LONDON (CENTRAL).—P. J. CAMERON, 69, Schubert-rd., Putney, S.W.—St. Bride's Inst., Ludgate-cir., Fri., 7.0.

BALHAM, S.W.—Miss H. PRICE, 50, Dinsmore-rd., Balham Hill, S.W.—Bank House, 1, Station-rd., Thur., 8.0.

BAITERSEA, S.W.—Mrs. L. A. EVANS, 8, Bolan-st.—Board Room, Latimer Bath, Wed., 8.

BRIXTON, S.W.—E. W. EAGLE, 21, Kellett-rd.—59, Brixton-hill, Tues., 8.

CHARING CROSS, W.C.—B.E.A. Reading Room, Wed., 3 (Begin); 3.30 (Adv.), Instr.—Ad. SHEFER.

CROYDON.—L. L. S. LOUIS, 1, Courtney-rd., Waddon.—Ruskin Ho., Station-rd., W. Croydon, Tues., 8.

EAST LONDON.—J. GOURLAY, 12, Danlar-rd., Wood Green N.—Room A, Toynbee Hall, Wed. 8.

EAST SUBURBAN.—H. JOHNSTON, 145, Harold-rd., Upton Park, E.

EMMANUEL (S.E.).—W. H. BROWNE, 1, Kempshend-rd., Camberwell, S.E.—White See.

FINCHLEY.—F. BALDWIN, 54, Durham-rd., East Finchley.

GREENWICH.—Write Librarian, Miss D. V. Purvis, 16, "The Grove."—Halstow-rd., I.C.C. School, Wed. 8.

HAMMERSMITH & CHISWICK.—ALFRED BRIDGES, 20, Wilson's-rd., Hammersmith.—Hampshire House Club, Hog-lane, King-st., Hammersmith, Thur., 8—10. Non-club members cordially invited.

KINGSTON-ON-THAMES.—J. E. HOOKHAM, 45, Holmesdale-rd., Hampton Wick.—Warwick Lodge, Hampton Wick, 2nd Mon., 8.30.

MILDWY & Highbury.—Mr. F. RICKETT SHELTON, 21, King's-avenue, Muswell-hill, N.—1, Alma-rd., Canonbury, N., Thur., 8.

DISCERVO, 2nd Sunday, 3.15, Harcourt Church, St. Paul's-rd., Canonbury.

POSTAL ESPERANTISTS, BRITISH LEAGUE OF.—G. E. ORE, Western District, Wimpole-st., W.

TUNNEL.—S. H. TAYLOR, 2, Arthur-rd., Holloway, N.—Lecture Hall, New Church, Parkhurst-rd., N., Tues., 7.45—10 p.m., Elem. and Adv. Classes.

WOOD GREEN.—ROBERT ROBERTSON, 364, Alexandra Park-rd.—Church Rooms, Redvers-rd., Lordship-lane, Thur., 7.30.

WOOLWICH.—E. K. JAYNE, 22, Kinveachy-gardens, Old Charlton, S.E.

MAIDSTONE.—W. R. EDWARDS, 15, Earl-st.—Dockrill's Restaurant.

MANCHESTER.—J. S. LORD, 17, Alderley-rd., Flixton.

MELBOURNE (AUSTRALIA).—W. J. DRUMMOND, Box 731, G.P.O.—"The Empire," 264, Flinders-st., Fri., 8.

KOMERUA KLUBO.—W. H. HALLIWELL, 25, Chetwynd-st., North Melbourne, Mon., 8.

MONTROSE.—Miss M. MOIR, 29, White's-place.

NATALA VERDA STELO.—Miss E. BREUER, 11, Union-buildings, West-st., Durban.—Mon.

NORWICH.—Miss G. CLARKE, 371, Unthank-rd.—C.E.Y.M.S. Rooms, Orford-place (Room 4), Mon., 7.

NOTTINGHAM.—H. O. SCHOFIELD, 57, Caledon-rd.—"The Albert Hall Institute," Derby-rd., Fri., 7.30.

OLDS (ALBERTA), CANADA.—Miss E. M. DOMINY, Olds.—Wed.

PADIHAM (LANCS).—ALBERT THOMPSON, Esperanto School, 44, Station-rd.—Nelson's Temperance Hotel, Wed., 7.30.

PAIGNTON.—H. B. HYAMS, 15, Palace ave.—Same address, Tues., 8.

PARTICK Y.M.C.A.—Miss J. SCOTT, 247, Dumbarton-rd.—Y.M.C.A. Rooms, Peel-st., Thur., 8.30. 2nd Sunday Discervo at 7 p.m., Nov.—June.

PLYMOUTH (Tri-Urboj).—Miss E. M. SPRY, 19, Park-st.—Unitarian Chapel, Trevalle-st., Mon., Wed., and Fri., 7.30—9.30.

ROCHDALE.—Miss MAYNARD, 69, Peel-st.—Walton's Café, Loord-st.—Forthnightly, Thurs., 8.30.

ROTHERHAM Y.M.C.A.—G. H. JOHNSON, Burnham House, Oxford-st.

ROYSTON.—J. COURSE, F.S.M.C., Clock House.—Same address, Mon., 8.

RUGBY.—Moat Hotel, Regent-st., Tues., 7.30.

SCOTTISH LEAGUE OF CATHOLIC ESPERANTISTS.—Miss M. H. CORCORAN, 9, Bellevue-st., Edinburgh.—Thur., 8.30.

SHEFFIELD.—Mrs. WALLER, 58, Archer-rd., Millhouses.—Builders' Exchange, Cross Burgess-st., fortnightly, Fri., 8 p.m.

SHEFFIELD Y.M.C.A.—W. HAGEN, Glengarth, Handsworth.

SHIPLEY.—Miss M. SCHOFIELD, 7, Hope View.—Co-operative Hall, Westgate, Fri., 7.30.

SOHAM (CAMBS).—G. F. FENTON, Soham (Cambs.).

SOUTHPORT.—Mrs. PIERPOINT, Ainsdale.—Temperance Institute, London-st. Mon., 8.

ON SALE AT YORK.

Have You Bought Your Copies of These Books?

NOTE.—The stocks in hand of the undermentioned books are the absolute property of the British Esperanto Association, and a good profit is realised on each copy sold. Those who buy their copies now will thus be materially assisting the Association in the present time of financial stress, as well as getting good value for their money.

NOVA SENTO. Filozofia Romano. By TAGULO. Price 1s. ; post free, 1s. 3d.

Amerika Esperantisto diras :—“ La plej grava originala verko en Esperanto kiun la recenzisto iam legis.... Bele presita...plena je intereso.”

La Ondo de Esperanto diras :—“ La temo estas kurage traktata, kaj vekas multajn ideojn kaj pensojn, dormetantajn en la profundo de nia animo.... Ni varme rekomendas la legadon de ‘Nova Sento,’ kiu apartenos sendube al nia unuagrada verkaro.”

INTERNATIONAL LANGUAGE: PAST, PRESENT AND FUTURE. By DR. W. J. CLARK, M.A., PH.D. 200 pages. Price 1s. ; post free, 1s. 3d.

The British Esperantist says :—“ Dr. Clark’s work is no mere dry-as-dust treatise, but a bright, breezy, yet scholarly advocacy of an important modern movement, sparkling with wit, and sustained by sound reasoning from cover to cover.”

COX’S COMMENTARY. 350 pages. Price 2s. 6d.

This is the standard work on the theory, construction, and grammar of Esperanto, and is invaluable to teachers of the language, and to all others who wish fully to grasp its fundamental principles.

The following books also are published by the Association :—

THE PASSING OF BABEL; OR, ESPERANTO AND ITS PLACE IN MODERN LIFE. Price 6d. ; bound in cloth, 1s.

ALADIN; AŬ, LA MIRINDA LAMPO. Price 6d.

ALI BABA KAJ LA 40 RABISTOJ. Price 4d.

EN LA DOLOMITOJ. Price 6d.

EN LA MONTOJ. Price 6d.

HIMNARO. 103 Hymns. Price 6d.

KVARVOCAJ KANTOJ. Ses Kantoj kun Muziko. Price 3d.

TEKSTARO DE BRITAJ KANTOJ. Price 3d.

Members may deduct Twopence in the Shilling.

Order from your Bookseller, or from

THE BRITISH ESPERANTO ASSOCIATION

(Incorporated),

17, Hart Street, London, W.C.

The British Esperantist Jan 1910 Vol X No 12 p 8

SPEN VALLEY.—ERNEST BENTLEY, 6, Old Robin, Cleckheaton.—Museum, Leeds-rd., Millbridge, Wed.
 ST. ANDREWS.—Miss N. REID, 64, Market-st.—Tues., 8.
 ST. HELENS (LANCS).—Miss F. DAVIES, 60, Claughton-st.—Central Chambers, 2, Market-st., Wed., 8.
 STOCKTON-ON-TEES.—T. R. WILSON, 6, Dovecot-st.—Lit. and Phil. Institute, Mon., 7.30.
 STOKE UPON TRENT.—Miss A. VIGGARS, Hope Cottage, Silverdale, Staffs.—Church Inst., Thur., 8.
 SUNDERLAND.—W. COWLEY, 6, Norfolk-st.—I.L.P. Rooms, Blandford st., Thur., 7.30.
 "NIA RONDETO."—Rev. W. A. TODD, 15, Gillside grove, Roker.
 SWANSEA AND SOUTH WALES INSTITUTION FOR THE BLIND.—ANDREW MATTEY, 13, George-st., Swansea.—The Institution, Mon., 7 p.m.

SYDNEY (Zamenhofa Klubo).—Miss A. LUSBY, 223, Stanmore-rd., Stanmore.—80, Bathurst-st., First Thur., 8 p.m.
 TODMORDEN.—H. CROWTHER, 8, Oak Mount.—Wild's Temperance Hotel, 1st and 3rd Wed. in month, 7.30.
 TUNBRIDGE WELLS.—J. A. GILL, Lower Green-rd., Rusthall.
 WARRINGTON.—Miss D. E. PARSONAGE, 14, Bewsey-rd.—27, Bewsey-st., Wed., 8.
 WESTERN AUSTRALIA ESP. SOCY.—Miss M. WATSON, Stott & Co.'s College, St. George's terrace, Perth.
 WISBECH.—Miss E. MILLER, Wistaria Ho.—The Institute, Tues., 8.
 YORK.—W. F. LAWRENCE, 6, Dodgson-ter., Acomb.—Lantern Tower Restaurant, Ousegate, Thur., 7.30.

THE ESPERANTO

Blend of Purest SCOTCH

WHISKY.

72/- per
doz.

To Esperantists, £3 3s. per doz.

Carrige paid.

Terms: Cash with Order.

Paymenis may be made by Cheque on
the Ĉekbanko Esperantista.

KORESPONDU ESPERANTE PREFERE.

BUCHANAN, SCOTT & CO.,
Garthland Street, GLASGOW.

To THE SECRETARY,
THE BRITISH ESPERANTO ASSOCIATION (Incorporated),
17, HART STREET, LONDON, W.C.

I, ____, hereby apply to be elected a Member of the BRITISH ESPERANTO ASSOCIATION (Incorporated), and enclose the first Annual Subscription, 5s.

I agree to be bound by the Memorandum and Articles of Association and Bye-Laws as they now exist or may be hereafter altered, and will do all in my power to further the interests of the Association, and the language, Esperanto of Dr. L. L. Zamenhof.

Signature

Nationality

Rank, Profession, or Occupation

Address

Date

N.B.—A copy of the Rules is sent to each Candidate.

Fundamento de la Kvakerismo.

Caroline E. Stephen.

Esperantigita de

MONTAGU C. BUTLER.

174 Pagoj. Prezo 25. 0p. ; Sm. 1.

"Mi gratulas vin kore pro via bonega traduko... Gi estas trezorejo de bonaj esprimoj kaj terminoj."—"TAGLO."

TRA LA JARO.

Esperantaj Lecionoj por Komencantoj.

De F-ino L. E. WADDY, B.A.

Tiu ĉi libro estas kompilita laŭ la metodo de la bone konata serio "Modern-Lingvaj Lernolibroj," de Prof. W. RIPPmann. La lecionoj, bazitaj sur la "Kvar Sezonoj" Murbildo, enhavas suffiĉe plenan vortaron por ebligi al la studento tre fruan korespondadon, k.t.p.

1/9 afrankite.

CE BRITISH ESPERANTO ASSOCIATION, LONDON.

NOVA SENTO

FILOZOFIA ROMANO.

De TAGULO.

150 Pagoj. 1s. 3d. Afrankite. 0·625 Spesmilo.

British Esperanto Association,
17, Hart Street, London, W.C.

HIMNARO,

Konsistanta el CENT HIMNOJ.

KOMPILITA DE

M. C. BUTLER, L.R.A.M.

Uzata de la Londona Diservo Ĉiumonata.

Prezo, 25 sd. (8 pencoj).

Aĉetebla ĉe

B.E.A., 17, HART STREET, LONDON.

La Nova Testamento.

THE NEW TESTAMENT IN ESPERANTO.

Published by the British and Foreign Bible Society and the
National Bible Society of Scotland.

PRICES.

White Paper Edition.		s.	d.
1. Art Cloth, Gilt Edges	...	1	6
2. French Morocco, Limp, Round Corners, Gilt Edges	...	2	0
3. Persian Yapp, Leather Lined, Round Corners, Gilt Edges	...	4	6

Oxford India Paper Edition.

4. French Morocco, Limp, Round Corners, Gilt Edges	...	3	0
5. Persian Yapp, Leather Lined, Round Corners, Gilt Edges	...	6	0

POSTAGE 3d. EXTRA.

From The British Esperanto Association (Inc.),
17, HART STREET, LONDON, W.C.

THE ESPERANTO TEACHER.

By HELEN FRYER.

ENLARGED EDITION.

52 pages of new matter, consisting of English-Esperanto
vocabulary and prose readings.

Same price as before: 6d. net, 7½d. post free.

NEW PROPAGANDA CALENDAR

FOR 1916-1917.

DESIGNED BY "TAGULO."

POST FREE, 1s., FROM B.E.A.

TRAVIVAJOJ DE
RO. SO.

RICHARD SHARPE, F.B.E.A.

Nova, Pligrandigita Eldono.

PREZO, 1s. 8p. afrankite.

BRITA ESPERANTISTA ASOCIO.

DUA ELDONO

Esperanto-English Dictionary

(Vortaro Esperanto-Angla),

VERKITA DE

EDWARD A. MILLIDGE.

496-paĝa volumo, fortike tole-bindita.

Prezo 5s.; afrankite 5s. 3d.

De Brita Esperantista Asocio. 17, Hart
Street, London, W.C.

GREGG

SHORTHAND,

The BEST for ALL Languages.

Because of the simplicity of its basic principles, Gregg
Shorthand is easy to learn. It has but few rules.All of the characters are light; no shading is required.
Position writing is avoided. Lines are not essential.The vowels are written in their natural order, and
each essential sound is expressed by a definite sign.Mr. W. M. Page (Editor, "Esperanto Monthly") writes—
"I soon became convinced of the superiority of Gregg
Shorthand, not only for use in writing ESPERANTO, but
as a shorthand system."Mr. E. L. Jackson, Church Cottage, Dartington, writes—
"I had no trouble in adapting Gregg to ESPERANTO.
The harmonious curves lend themselves admirably to the
representation of the International language."Write for Booklet, E., and we will send copy of our
Magazine, free. First Text-Book, Sixpence.THE GREGG PUBLISHING COMPANY,
21, Harrington Street, Liverpool.

The

BRITISH ESPERANTIST.

THE OFFICIAL ORGAN OF THE BRITISH ESPERANTO ASSOCIATION.

VOL^o XII. N° 138.

JUNIO, 1916.

PREZO 3 PENCOJ.

KOSTO DE ABONO.—En Granda Britujo, afrankite: por unu jaro, 3 ŝilingoj; unu numero, 3 pencoj.

Eksterlande, afrankite: por unu jaro, \$0.75, fr.4.50; laŭ internacia mono, Sm.1.50.

Abonoj estas akceptataj ĉe la komenciĝo de ĉiu monato, kaj devas esti pagataj per poštmandato aŭ ĉekbanka transpagilo. Sin turni al la Sekretario, 17, Hart-street, London, W.C.

REDAKCIO.—Manuskriptojn, k.t.p., oni volu sendi al la Redaktora Komitato, 17, Hart-street, London, W.C. Tradukantoj antaŭ ol sendi siajn verkojn volu ĉiam certigi, se necese, ĉu la aŭtoro aŭ la originalaj eldonintoj permesas la represigon.

Pri artikoloj la Komitato rezervas al si la rajton korekti la erarojn de stilo, k.t.p. Ordinare oni ne resendas artikolojn neakceptitajn.

ANONCOJ.—Pri anoncoj, sin turni al la Direkcio, THE BRITISH ESPERANTIST, 17, Hart-street, W.C.—Privataj anoncoj pri Esperantistaj naskiĝoj kaj edziĝoj estas enpresataj po 2 ŝilingoj por kvar linioj.

ENHAZO.

	Page.
Ninth British Esperanto Congress in York ...	69
Oka Belga Esperantista Kongreso ...	70
Aliolandaj Sciigoj ...	70
Esperanto kaj Komero. S. R. MARSHALL...	71
Lingvajoj. <i>Pri la serio—ia, iu, k.t.p.</i> R. S...	71
Chronicle—Coming Events	72
Libraro	74
Nekrologo. GEO. LEDGER	75
B.E.A. Guarantors, 1916, and Guarantee Supplementary Fund	75
B.E.A. Candidates for Membership, New Delegate Councillors, Examinations, Council Meeting, F.K.I.	76

Ninth British Esperanto Congress, York, June 10-13, 1916.

Under the distinguished patronage of:—

HIS ROYAL HIGHNESS THE DUKE OF CONNAUGHT,
K.G.,
THE LORD MAYOR AND LADY MAYORESS OF YORK,
THE SHERIFF OF YORK AND THE SHERIFF'S LADY,
ARNOLD S. ROWNTREE, Esq., M.P.,
THE REV. CANON WATSON, M.A.
(SUB-DEAN OF YORK).

Our arrangements for the *Naŭa Brita* are now complete, and we are looking with confidence for a successful Congress. As previously emphasised, however, the degree of success depends upon the number of Congressists, and we hope that no further time will be lost by any who are able to be present in sending in their *aligiloj*. The *Kongresejo* has accommodation for more than 500 people, and although, in this most exceptional year, we may not have the gratification of filling it, we should like to see a gathering worthy the size of the Guildhall.

The excursion to Bishopthorpe on Whit Monday is one which can be undertaken by old and young alike without fear of fatigue, and we appeal to all who have not yet booked for that event to do so as early as possible, and thus considerably assist the organisers. We have forestalled any probable caprice on the part of the weather by engaging a river steamer with ample covered accommodation, and by arranging for tea in the Ebor Hall, in York, so that climatic conditions need not be a disturbing factor.

Since the issue of the Congress Book it has been found necessary to alter the date and time of the Interfederation Meeting. This meeting will be held on Sunday, and details as to time and room will be given on the notice board in the *Akceptejo*. An additional fixture has been booked in the shape of a meeting of Esperantist Quakers, at 6 p.m., on Whit Sunday.

The special attention of Congressists is called to the *Anoncoj* on page 7 of the Congress Book, particularly to paragraphs 2 and 3, and the request that all should speak Esperanto in public.

The Committee wish to express their thanks for the following additions to the Guarantee and Donation Funds since the publication of the list in the May BRITISH ESPERANTIST:—“Esperantisto No. 8820,” £1 1s. (donation); *Ditto*, £5 (guarantee); S-ro J. Applebaum, Liverpool, £10 (guarantee). An addition of £2 1s. would bring the Guarantee Fund up to £100. *Verb. sap.!*

Ĝis revido en York!

W. F. LAWRENCE,
Sekretario.

[We have just received (May 23) from the organisers a copy of the *Oficiala Kongreslibro*. This well-edited and printed 32-page booklet, with its map of York, descriptions and programmes in Esperanto, and many illustrations, will certainly prove an agreeable souvenir of what promises to be one of the most successful and enjoyable of our national congresses. It is sent free to every member of the Congress.—Editor, B.E.]

Oka Belga Esperantista Kongreso.

YORK, 10-12 JUNIO, 1916.

La novajoj, kiujn mi ricevis pri la helpo donata kaj donata al mi por la organizado de la Belga Kongreso, estas nepre kuragigaj, kaj mi ŝuldas koran dankon al la redakcio de BRITISH ESPERANTIST, al B.E.A., al la York'aj samideanoj kaj al la Belgaj enlogantoj de York. Kvankam ankoraŭ ne certe, estas kreble, ke ĉiujn oportunaĵojn, kiujn la Belgaj Esperantistoj ricevis en Bath, dum la Sepa Belga, ili ankaŭ ricevos en York.

La Belgaj kongresanoj estas petataj, se eble, alveni en York, sabaton, la 10an, se eble antaŭ la 3a, por ke ili povu esti fotografataj kun la Britaj samideanoj (je la 3a) kaj ĉeesti la akcepton en la Urbdomo (je la 5a). La kunsido de la Belgoj okazos lunden, la 12an, je la 10a. Miaj samlandanoj pagos nenian kotizacon kaj povos ĉeesti ambaŭ kongresojn (la Britan kaj la Belgan) kaj ĉiujn festojn kaj ekskursojn senpage.

La York'aj samideanoj kaj la Belgaj enlogantoj en York klopodas por organizi la gastigadon de la Belgaj kongresanoj. Aliflanke, la redakcio de BRITISH ESPERANTIST kaj la estraro de B.E.A. penas por kunigi monon por parte aŭ tute repagi iliajn vojaĝelspezojn. Kiej

ni iam povos pruvi nian profundan dankon al niaj karaj Britaj fratoj?

Mi esperas, ke la Belgaj Esperantistoj estos multnombraj en York, kaj ni jam nun scias, ke ili ne bedaŭros sian vojaĝon.

D-RO W. VAN DER BIEST,
King Albert's Hospital, Store-street, London, W.C.

P.S.—Tri aŭ kvar tagojn antaŭ sia alveturo, la kongresanoj devos iri al la policejo de sia distrikto, por sciigi la policestron (*chief constable*) pri sia intenco veturi al York (kiu estas *prohibited area*). Tuj post sia alveno en York ili devos ankaŭ viziti la tiean policestron.

DONACOJ POR LA KASO DE LA OKA BELGA ESPERANTISTA KONGRESO, YORK.

(*Vidu la alvokon sur p. 62 de la Maja numero.*)

	£ s. d.
Esperantisto 8820	... ... 1 1 0
Sharpe, Richard	... ... 1 1 0
	<hr/> £2 2 0

Alilandaj Sciigoj.

Brazilio.—En tui ĉi Respubliko ni sciigas per *Brazila Esperantisto*, ke nia afero daŭre faras kontentigajn progresojn. En multaj plej gravaj urboj ekzistas energiaj grupoj, nome en MARANHAO, CEARA, ARACAJU, RIO GRANDE DO SUL, RIO DE JANIERO, k.t.p., kaj ofte oni malfermas novajn kursojn. La 4a Brazila Kongreso de Geografio okazinta en RECIFE (Pernambuco), voĉdonis deziresprimon de aplaŭdo kaj simpatio al Esperanto; ĝi estis prezentita de la klera Esperantisto D-ro José A. Boiteux, ĝeneralala sekretario de la Societo de Geografio de Rio de Janeiro.

Hinujo.—Jam pasis la kvara jaro de kiam fondiĝis la Hinia Esperanto-Asocio, kies statistikon de la jaro 1915 ni plezure represigas el *Hina Brileto* :—Leteroj ricevitaj, 24,135; leteroj torsenditaj, 23,184; vizitantoj al Centra Oficejo, 2,861; kurslibroj venditaj, 89,001; agentoj, 34; aprobantoj, 851; membroj, 541; gazetoj kun Of. Informo, 38; lernantoj, 109; diplomitoj, 29.

Francujo.—El *Bulletin d'Information Esperantiste* ni sciigas pri la jenaj detaloj :—**ANGERS.**—La kursoj daŭras kaj estas sekvataj de multaj personoj. La gazetoj de la regiono enhavas ofte artikolojn de nia samideano, H. Muffang. **COULOMMIERS.**—Nia samideano Duviard, antaŭe en LA ROCHE-SUR-YON estas nun en tiu urbo kaj ĉiam agas por nia ideo. La rezultatoj de lia propagando montrigas baldaŭ. **BEAUXJEU.**—S-ro Meras gvidas kurson. **BEAUVRAIS.**—S-ro Demarcy daŭrigas sian agadon apud la gazetoj, kaj ankaŭ instruas Esperanton laŭ speciala metodo de li aranĝita kunlabore kun Kapitano Dumenil. Li instruis Esperanton al du vunditaj soldatoj, kiuj post 15 tagoj ricevis la ateston pri lernado. La insignoj estis solene donitaj al ili en la ĉeesto de la urbestro kaj la aŭtoritatuloj de la malsamulejo. La ĉeestantoj estis tre mirigitaj pro la rezultato. **PARIS.**—La kunvenoj de la Parizaj Esperantistoj okazas ĉiam la unuan dimanĉon de la monato je la 14a 1/2 ĉe la Centra Oficejo, sidejo de la Pariza grupo, 51, rue de Clichy. La kunvenoj de la 5a de Decembro kaj de la 1a de Januaro estis tre brilaj. Vizitis nin la unuan fojon du samideanoj kuracistoj tiam en sanitaria formado *Le Bourget*. La 6an de Februaro, S-ro F. Duviard faris tre interesan paroladon

pri la propagando por Francujo per Esperanto, kaj la Esperantistoj kunvenintaj, laŭ propono de S-ro Generalo Sebert, decidis sendi al la gepatroj de mortinta samideano, Kapitano Mudie kondolencan leteron, subskribita de ĉiuj ĉeestantoj. Estis ankaŭ decidite, ke oni deponos memorilon sur lian tombon, en Forges-les-Eaux. La mon kolekto farita en tiu celo donis tre bonajn rezultojn. Dum la kunveno de la 3a de Marto oni legis multajn leterojn de gesamideanoj batalantoj, interalie kelkaj el Saloniko, kie nia samideano Fernand Courault restarigas la malnovan grupon, kiu ne funkciis depost la unua balkana milito. Kvar aliaj samideanoj troviĝas tie, kaj sendas al la parizaj gesamideanoj bonajn salutojn kaj belajn, entuziasmoplajn, leterojn. Estis ankaŭ legitaj leteroj de kaptitoj, kiuj petas helpon. **ROUEN.**—La sorto estis ĝis nun preskaŭ favora al la grupo. El 14 mobilizitoj neniu estis mortigita; 2 estis vunditaj: D-ro Buisson, ordenita per la Honorlegio, pro siaj servoj, kaj Clerc (Léonce), amputita de unu kruro kaj ordenita per la militmedalo. S-ro Guersent (Bernard), ricevis la militkrucon. La grupo ricevis la viziton de multaj anglaj kaj belgaj samideanoj, kiuj estis akceptataj de S-ro Guersent kaj Etard. La samaj vizitis ankaŭ anglaj soldatoj flegitaj en Rouen, kaj donis informojn pri ili al la familio. **SOTTEVILLE.**—Samideanoj el la laborista grupo instruas ankaŭ Esperanton al kelkaj kamaradoj sed ne sekvigas kursojn al ili. Ili interŝanĝas lecionojn kun la anglaj soldatoj troviĝantaj en tiu regiono. **TOULON.**—La sekretario de la grupo estas nun S-ro Paul Bérenguier, anstataŭ S-ro Blanc, mortigita. S-ro Cresp, kaj multaj aliaj daŭrigas sian propagandon en la tranĉeo. **TOULOUSE.**—S-ro Arrieu, flegisto en urba flegejo, instruas kelkajn kamaradojn kaj vunditojn pri Esperanto.

Japanujo.—**TOKJO.**—La kunsidoj de la loka societo okazas ĉiujnate la 3an merkredon vespere en Kafejo Macušita, kie oni gaje babiladas kaj faras paroladojn; en la aliaj kunsidoj en Bucurigakko (fizika lernejo) oni studadas la lingvon. Inter la satataj parolintoj estis D-ro Nakamura, S-ro Sirai (maljunulo preskaŭ sesdek-jaraĝa, kiu paroladis tre fervore en bonega Esperanto post nur trimonata lernado), S-roj Asai kaj Ossaka, kaj

S-ro Jakusari famekonata elpensinto de japana stenografo, kiu lastatempe partoprenis en nia movado (kvankam de longe Esperantisto) kaj jam aplikis sian sistemon al la lingvo (specimenon oni trovos en la Marta numero de *Japana Esperantisto*). Per klopoj de S-ro Erošenko (rusa blindulo, konata de multaj Londonanoj) Esperanta kurso por blinduloj estis organizita kaj okazas ĉiusemajne; pli ol dek lernantoj tre diligente lernados. En TAIHOKU, Formoso, S-roj Ko, Ken kaj So gvidas kursojn por komencantoj en la hospitalo Saisei.

Norvegujo.—HARNÄS KAJ SKUTSKÄR.—Tiu ĉi klubo fondita nur en la lastpasinta aŭtuno faris bonan progreson; S-ro O. Magnusson gvidas la kursojn. GÄVLE.—La 24an de Februaro komenciĝis nova kurso, al kiu anigis 21 lernantoj; S-ro Emar Adamson estas la instruisto. La Januara—Februara numero de la gazeto, "Antikrigsorder" de la kontraŭmilita movado estas grandaparte dediĉita al Esperanto. Gia unua paĝo estas ilustrita per granda portreto de D-ro Zamenhof, kaj kelkaj el la tekstoj eĉ estas Esperantlingvaj. La ĉefo de la movado, Pastro Albert Wickman, nun entreprenas propagandvojaĝon por Esperanto.

Rusujo.—MOSKVO.—Ĉiusabataj kunvenoj de la Societo ĉiam estas multenombre vizitataj. En Januaro estis faritaj diversaj raportoj, kiuj estas sekvataj de viglaj debatoj, precipe la raportoj pri rilato de Esperanto al nuntempaj sociaj problemoj. PETROGRADO.—En la plej disvastigita ruslingva medicina gazeto, *Russkij Vrac*, komenciĝis regula ĉiunumera presado de esperantlingvaj resumoj de originalaj artikoloj presitaj en la sama gazeto. La propono devenas kaj laboro de la resumoj estas plenumata de Komitatanoj de Petrograda Filio de Tutruslanda Esp. Kuracista Asocio. ASTRAHAN.—Du novaj kursoj komenciĝis en Februaro ĉe la komercaj klasoj. BAKU.—La Esp. movado ĉi tie dum la lastaj monatoj rimarkeble tre vigligis. Bakuaj Esp-toj post longa senaktiveco ree komencis fervore labori. Ĉiusemajne okazas kelkaj kursoj de Esperanto kaj kunvenoj de Esp-toj. BARNAUL.—Pastro Serišev ageme laboras ĉi tie, per paroladoj kaj ekspozicio de Esperantajoj. Dank'al tiuj ĉi en la urbo aperis kelkaj rondetoj por studi nian lingvon. Novaj kursoj starigis en la lasta tempo en DRISSA, JURJEVO, KAMEŠIN, OSTROGOJSK, ROSTOV-SUR-DONO, PJATIGORSK, RUSANOVKA, k.t.p.

Svedujo.—KRISTIANIA.—La klubo kunvenas dufoje en la semajno, kun kursoj por komencantoj kaj progresintoj farataj de F-inoj Finhote kaj Bye.

Svisujo.—BERN.—La kunsidoj okazas nun en Hotel St. Gotthard, Bubenbergplatz, ĉiumerkrede je la 8½ vespere. La grupo propagandas, disdonante en ĉiuj lokoj de la urbo flugfolietojn presitajn precipe por tiu celo; plie oni uzas denove la lumbildon en la kinematografo "Metropol." En LA CHAUX-DE-FONDS, granda grupo reorganiziĝis la 13an de Marto. Grupoj ekzistas kaj vigle laboras ankaŭ en BASEL, LAUSANNE, LYSS, LUZANO, NEUCHÂTEL, kaj ST. GALLEN.

Esperanto kaj Komerc

PROPAGANDADO ĉE LA JURNALARO.

Dum la lastaj monatoj oni ofte legas en la jurnaloj pri la profito, kiu devus veni al ni angloj pro la komerco inter ni kaj la Rusoj post la milito, kaj ĉiujfoje la verkistoj bedaŭras la ekziston de granda lingvobaroilo inter la du popoloj kaj proponas, ke la edukadaj aŭtoritatoj forigu tion per instigado al la studio de la

rusa lingvo. Ho, ve! Kia devigo! Lerni lingvon multe pli malfacilan ol la latinan de nia infaneco! Kiom da tempo oni bezonus unue por encerbigi la strangajn al ni alfabetojn de la rusa lingvo, kaj poste ellerni la multegon da deklinacioj, konjugacioj kaj neregulajoj, per kiuj la lingvo de niaj kunbatalantoj estas super-ĉutita. Aliflanke la Rusoj estas instigataj lerni nian belan, sed malfacilan lingvon, iliaparte perdante tiom da tempo kiel ni en la lernado de fremda nacia lingvo.

La celo, komuna profito al la du nacioj per plena interkomercado, estas bonega, sed kial pafi al ĝi per kurba pafilo, kiam jam ekzistas bonega kaj simpla rimedo por tuja kaj ĝusta trafo, nome ESPERANTO.

Tute ne estas necese klarigi al Esperantistoj, kiel facile oni povas internacie komercadi per nia lingvo, sed kia utilo, se ni ĉiame enſlosas la fakton en nia propra cerbo? Nu, se la estonta komercado inter Rusujo kaj Anglujo estas tiom grava, kaj ni ja tion kredas, ĉu ne estas urĝe necese, ke la komercistoj de la du landoj estu tuj sciigataj pri rimedo, kiu ŝparus al ili multegon da mono kaj tempo? Se jes, kiel oni povas sufiĉe grandmaniere propagandi kaj disvastigi la konon kaj scion pri Esperanto inter la komercistoj de la du landoj?

En Anglujo, almenaŭ, ni bone scias, ke por tuja kaj granda altrudo pri iu ideo al la publiko, la ĉiutagaj jurnaloj estas la plej potencaj propagandiloj sed por kapti la oreon de la jurnalestro unue estas necese konvinki lin, ke estus "io en ĝi," kaj eĉ tiam se la propagandisto estas nur ordinara persono ne publike konata li ofte devas daŭrigi "konstante frapante" por trabori la minton granitan. Plej sukcesa estus tia propagandado, se ĝi estus farita de *samideanoj*, kiuj estas konataj publike.

Ideoj, ofte negravaj al la nacia vivo, multfoje dum lastaj jaroj, propagandigis en la ĉiutaga jurnalaro, kial do ne propagandu Esperanton, kiu povas ludi tian gravan kaj efikan rolon por la plibonigo de nia internacia komercado: sen ia dubo la *nuna* estas la "psikologia momento" tion fari, ĉar la komercistaroj de almenaŭ du grandaj nacioj jam forte sentas la mankon de simpla interrilatigilo necesa por sukcesigi siajn estontajn naciajn vivadojn.

Nia ĝisnuna propagandado, sufiĉe bona laŭcirkonstanco, neniam efike tuŝis la komercan flankon de ĝi mondvivo, kaj estas ĝuste eĉ tiu flanko, ke ni devas atendi la finan triumfon de nia kara lingvo. Do, ni propagandu kiel antaŭe laŭ la paci kaj frateca vidpunktoj, sed ni aldonu al tio fortan kaj viglan atakon kontraŭ la apatio de la jurnalestroj, por ke ni komprenu al ili la komercan profiton riceveblan de la plena utiligado de Esperanto. La naciajn jurnalarojn konvinkinte, ni baldaŭ trovus, ke la movado rapide kreskadas kaj tre kreble starigas specialaj aŭtoritatoj por disvastigi kaj instrui la lingvon en ĉiuj komercaj fakoj de la monda vivado.

S. R. MARSHALL.

Lingvajoj.

Pri la serio—ia, iu, h.t.p.

Neniam eniris en mian lignan kapon la ideo, ke mia amika diskuto kun S-ro Warden iel povus esti rigardata kiel polemiko, kondukanta al ia ofendo; mi do tutbonhumore lasas la lastan vorton al mia bona amiko, kaj egale bonhumore respondas al du novaj starigitaj de li demandoj:

En la malproksima Oriento regis iam potenculo, kiu al siaj korteganoj faris la jenan demandon: "Se en pelvon, plenigitan ĝisrande per akvo, oni enmetas mortintan fiŝon, kial la akvo superverŝigos, kaj kial ne, se oni enmetas vivantan?" Neniu trovis kontentigan

respondon, ĝis fine unu, pli ruza ol la aliaj, demandis, " Sed ĉu tio efektive estas fakteto ? "

En la Aprila numero de ĉi tiu gazeto S-ro Warden diras, ke mi tre ofte citas Zamenhofan neuzadon de tiu aŭ alia esprimo por ĝin *kondamni*, kaj ankaŭ demandas kial en "Travivaĵoj" mi diras, ke Zamenhof ne uzas *ajn* kun la serio : *io, iu, ie, k.t.p.* ?

Al tio mi respondas, kiel faris la kortegano : " Ĉu estas efektive fakteto, ke mi faras aŭ diris tion ? "

La nura Zamenhofa *neuzado* de iu esprimo neniel faras ĝin forjetinda aŭ kondamninda, ĉar oni povas ja ne uzi esprimon, se la okazo ankoraŭ sin ne prezentis. Sed, se D-ro Zamenhof diris aŭ skribis al mi, aŭ se mi havas alian bonan kaŭzon por certigi, ke la neuzado estas *intenca* kaj plivole *evitado* aŭ eĉ *malaprobo*, kian do maljustajon mi faras al miaj samideanoj, permesante al ili partopreni mian feliĉon ?

Iam en la dolĉa pasinteco mi havis, kiel mi montris al vi, kaŭzon por efektive kredi, ke D-ro Zamenhof difinis la vorton *ajn* nur por la *demandaj* vortoj ; li ja mem diras en *Ekzercaro*, §30, 8 : " Aldonante al la vortoj demandaj la vorton *ajn*, ni ricevas vortojn sendiferencajn : kia *ajn*, kial *ajn*, kiam *ajn*...kiu *ajn*," sed pri la aliaj sericj li nenion diris. Aliaj pensis kiel mi, kaj iu, por trankviliĝi la animon faris al la Doktoro demandon. En BRITISH ESPERANTIST, Majo, 1906, p. 53, legu : " S-ro J. Ellis el Keighley sciigas nin, ke oni faris al D-ro Zamenhof la jenan demandon : " Ĉu oni povas uzi *ajn* kun la serio *io, iu, ie, k.t.p.* ? " La Doktoro respondis : " Jes, ĉar en Esperanto ĉiu vorto povas esti kombinata kun ĉiu alia."

Bone ! Sed ankoraŭ ni ne trovis, ke la Majstro mem ĝin uzis alie, ol kun la kia, kial, k.t.p., serio.

En *Lingvo Internacia*, Julio, 1906, vi trovos la saman demandon kaj respondon.

En *Fundamenta Krestomatio*, p. 27, 3 de malsupre : " La hundo...pli sincere malĝojas je li, ol *kiu ajn* el liaj parencoj," kaj p. 295, 23, " Lingvo arta...havas plenan rajton aligi al si ĉiun bonan regulon...kiu ekzistas en *kiu ajn* lingvo."

En *La Revuo*, Vol. IV., p. 150, 6, de malsupre : " Cetere mi akceptus pagon la plej malgrandan, *hian ajn...kian ajn*" (Marta).

En mia korespondado kun la Esperanta Literatura Asocio oni atentigis min pri tio, ke Aŭstralio kolego skribis, ke D-ro Zamenhof tamen uzis la *ian* formon kun *ajn* (Marta 177, 31), " Virino devas nepre alkroĉigi, en *ia ajn* maniero alkroĉigi al viro, se ŝi volas vivi."

Mi relegis "Marta" duan fojon iom pli zorge, ĉar la unuan fojon mi estis novebakita esperantisto, kaj trovis ankoraŭ 2 ekzemplojn (*La Revuo*).

Vol. IV., p. 107, 5 de malsupre : " Kial ŝi forlasis tiun lokon, en kiu ŝi havis *ian ajn* eblon, por *ion ajn* laborenspezi ? "

P. 204, 5 : " Aŭ ŝi decidis en *ia ajn* maniero meti finon al tiu terura pelado."

Ĝis nun mi ne trovis *ajn* kun *iu*, kaj pro tio en *Travivaĵoj*, p. 90, kiun bonvolu relegi, mi *ne* diris, kiel asertas S-ro Warden, ke Zamenhof ne uzas *ajn* kun la serio *io, iu, ie, k.t.p.*, sed mi nur diris kun *iu*, kio montras, ke mi ankaŭ vidis la pridemanditajn *ia-jo*-frazojn. Kaj plue, mi sciis, ke Zamenhof aprobis mian diiron, sed tamen por eviti disputojn, kaj precipite por certigi, ke mi ne erarigos samideanojn, mi skribis al D-ro Z. antaŭ ol presigi la *duan* eldonon de *Travivaĵoj*, sendis al li sufiĉe ampleksan liston de demandoj tiaj, ke li nur bezonas respondi per jes aŭ ne, kaj ĉe la fino mi demandis ĉu *ion* en mia unua listo (unua eldono) li malaprobas, kaj li respondis *Ne*. Mi intencas kopii miajn demandojn kaj la respondeojn de D-ro Zamenhof, kaj se oni *deziras*, plezure legos ilin laŭte ĉe la venonta kongreso en York, sed tio estas nur por fari utilan servon, ne por fanfaroni pri venko kia *ajn*, kaj al tiuj,

kiuj faras al mi la maljustajon supozon, ke mia Zamenhofeco estas nur senpripensa papagajo mi povas certigi, ke ili grave eraras. Imiti D-ro Zamenhof ne estas peko, ĝi kondukas al unueco kaj internacieco, " Por ke lingvo estu tutmonda, ne sufiĉas nomi ĝin *tia*." —R.S.

* * * * *

CHRONICLE.

Matter for the Chronicle should be sent to the Editor not later than the 15th of the month, for insertion in the following number. Reports may be in English. Matter for "Coming Events" (which should be as concise as possible) may be sent in up till the 20th. Secretaries, please note Address : 17, Hart-street, London, W.C.

COMING EVENTS.

London Club.—Programme :—

June 9.—Legado el teatraĵo.

„ 16.—Ciu alportu *unupencan* objekton, kaj parolu pri ĝi.

„ 23.—Kantado.

„ 30.—Proponoj pri la plibonigo de la klubo.

Visitors are heartily welcome to the above meetings, which take place at St. Bride's Institute, Ludgate Circus, E.C., on Friday evenings, from 7 p.m. to 9.30 p.m.

Members are reminded that although no programme is prepared for the period July—September, the meetings are held on Fridays throughout the year.—P.J.C.

Esperanto Service.—Divine service in Esperanto will be held on Sunday, June 11, 1916, at 3.15 p.m., in Harecourt Church, St. Paul's-road, Canonbury, N., when an address will be given by Mr. F. Baldwin.

Hampstead and Hendon.—It is proposed to hold a course of 10 lessons in Esperanto in the Institute, Central Square, Hampstead Garden Suburb, Hendon, N.W., on Monday nights at 8, commencing on May 29. Particulars from Miss M. Garlick at the Institute. Instructor : Mr. Montagu C. Butler.

London Federation.—*Rambles.*—The weather was everything that could be desired when we rambled to Enfield, and had the clerk of the weather been as kind on May 13, the Wimbledon ramble would have been even more enjoyable. As it was, a fair number of members and friends took part in both, and thoroughly enjoyed themselves. Whilst lounging in soft-cushioned chairs, drinking tea, in Richmond, it was unanimously agreed to visit Kew Gardens on June 24. (It would almost appear that Kew is the Mecca of all good London Esperantists !) We cordially invite all who can to join us. Meet at Kew Bridge, 3 o'clock.

Park Propaganda.—It has been decided to hold meetings in Finsbury Park, from 11 to 1 o'clock, on the third Sunday morning in each month. We ask all our North London friends to come and help swell the crowd, and those who are willing to say a few words on behalf of our *Kara Lingvo*, will they kindly send their names to the secretary.

Watford.—We have been requested to revive the spirit of Esperantism in Watford, and arrangements are already in hand for a general excursion there on July 8. Return ticket from Euston, 2s., by the 2.20 (later trains at 2.35 and 2.50). Meet outside Watford Junction Station at 3.30 ; ramble on the outside of the town ; tea in the garden of the Lime Tree Temperance Hotel, High-street, 1s. each person. Immediately after tea the general meeting will be held in the garden, finishing in time to catch the 8.5 train to London. Should the weather be unfavourable for the outdoor meeting, we shall adjourn to the hall of the Conservative Club adjoining. In order to prepare for sufficient tea kindly let me know that you are coming

to help.—GEO. H. PARKER, 117, Mercers-road, Tufnell Park, N.

Esperanto Conversation. Esperanto Shorthand.—It is proposed to hold a course of six lessons in Esperanto conversation (Esperanto only allowed), with lectures, debates, etc., in Esperanto, at Queen's Road L.C.C. Commercial Institute, Dalston, London, N.E., from 8—9.30 p.m., commencing on Wednesday, June 14. Instructor: Mr. M. C. BUTLER. Fee, 1s. The class will be held only if fifteen students enrol. Arrangements will be made for instruction in Esperanto Short-hand, same time and place and fee, on application to the instructor.

Sian Dek-unuan Nacian kongreson la Skotoj festos en Linlithgow, sabaton, la 24an de Junio. Vizito al la antikva palaco kaj lago, kaj diversaj vagadoj, sufice interesos la kongresanojn en la frua posttagmezo. Post la teatreo okazos la ĉiu-jara kaj propagandaj kunvenoj. Prezidos D-ro A. E. Scougal. Vizitantoj trifu vagonarojn el Glasgow (Queen-street) je 12.37 aŭ 2.10 p.t.m., el Edinburgh je 1.28 p.t.m. Pasaĝeroj el Dundee (West), 11.35 a.t.m., kaj Perth (Cal.), 12.15 p.t.m., povos elvagoniĝi ĉe Falkirk (Grahamston) kaj iri al Linlithgow en posta vagonaro. Por pluaj detaloj sin turnu al la lokaj grup-sekretarioj; aŭ al S-ro ROBERT G. BARR, 57, West End Park-street, Glasgow, aŭ S-ro JAS. ROBBIE, 42, Strathearn-road, Edinburgh.

Lancashire kaj Cheshire.—La proksima kvaronjara Konferenco okazos en Southport la 8an de Julio, 1916, kiam la Urbestro bonvenigos la Federacianojn en la Victoria Hall, Cambridge Hall. Oni poste temangos en la Temperance Institute je la 5a p.t.m. Inter la 6.30a kaj 7.30a horoj oni okazigos koncerton kaj poste oni povos aŭskulti la Municipalan Orkestron aŭ vagadi tra la urbo laŭ sia plaço. Biletoj kostos 1s. 3d. entute, kaj estas nepre necese, ke ĉiu, kiu povos, vizitu tiun belan urbon kaj partoprenu la Konferencon.—E. HOGG.

LONDON.

Londona Klubo.—Ce la Londona Klubo lastatempe ni havis kelka da bonaj lumbildaj paroladoj; ekz., unu de S-ro Bredall montranta la Fjordojn de Norvegujo; alia pri "Militistoj, Princoj kaj Dioj de Hindhujo," de D-ro Pollen; kaj alia de S-ro B. E. Long, pri la ĉirkaŭajoj de la venenta kongreso en York. Ce la lasta la bildo de la pejzaĝoj estis mirinde belaj; ili prezentis bonegan antaŭgoston de la venonta kongreso por tiuj feliĉuloj, kiuj povos ĉeesti. La klubo dankas al ĉiuj parolintoj, kaj ankaŭ al la samideanoj (S-roj Browne kaj Harvey) kiuj helpis per la funkciigo de la kluba lanterno (pri kies ecoj ĉiuj ja povas atesti).

La 5an de Majo oni rakontis anekdotojn. En tiu okazo S-ro Harrison Hill ĉeestis kaj pro tiu fakteto la karaktero de la kunveno subite ŝanĝiĝis en gajan kunkantadon; estis tre agrable revidi en la klubo tiun tre ŝatatan amikon. La 12an de Majo ni ĝuis bonegan koncerteton direktitan de F-ino Ad. Schafer. S-ro Houghton ludis belege kaj faciliĝe fortepianan pecon (*Hochzeitstag*) el Grieg; S-ino Cameron ludis kelkajn violon-solojn; *Romance* (Op. 40 de Vieuxtemps), *Frihlingslied* (Mendelssohn) kaj *Abendlied* (Schumann); kaj F-ino Schafer kantis "Vilanelle." Tre ŝatata ankaŭ estis la hora kantado, en kiu ĉiuj plenspirite partoprenis.—P.J.C.

London Federation.—In spite of the Summer Time Act and the heat, two fervent Esperantists, S-roj Edmonds and Parker, held a successful open-air propaganda meeting in Finsbury Park on May 21.

The audience was sufficiently large, and was very interested; but have those who promised to come, and failed, ever tried to speak for two hours on end, and distribute leaflets at the same time?

If you cannot speak, don't be afraid to come on that account. There are leaflets to be given away and books to sell, so don't hang back.

It is most important that Esperanto should be in the public eye just now, or we shall soon be told that the War has killed it. The next meeting is on June 4 at 11 a.m., so come along and do your bit.

Balham.—On May 5, Monsieur Paul Blaise gave a very interesting lecture at Balham Commercial Institute, Elmfield-road, on the International Auxiliary Language, Esperanto, illustrated by lantern slides.

A very successful class has been held, under the auspices of the London County Council, at this Institute, and a new class for beginners has just started. Those who would like to test the ease and value of Esperanto are cordially invited to apply for particulars to Mr. J. Valpy Moffat, 54, Lessar-avenue, Clapham Common, S.W.

Of the first course the Head Master said that it was the best attended of all the classes in the Institute. Instructor, Mrs. M. L. Blaise.

S-ro Blaise raportas: "Ce parolado 'Pri Parizo' la 8an de Aprilo, antaŭ la membroj de la franca klubo de la sama lernejo, mi multe priparolis kaj propagandis Esperanton, sed la loka jurnalo ne eĉ nomis la vorton Esperanto. Tamen post tiu parolado kelkaj personoj interesigis kaj du el la francaj klubanoj estas nun esperantaj lernantoj."

Highgate.—By the kindness of the Edmonton Co-operative Education Committee a class has commenced at their Highgate branch, 270, Archway-road, on Mondays at 8 p.m. Kindly advise your friends in the district. Fee for books, etc., 2s. 6d.

Holborn.—On May 9, at the Ramblers' Club, 28, Red Lion-square, W.C., a lecture on Esperanto was given by M. Paul Blaise. Dr. John Pollen, C.I.E., presided. As a result of the lecture, a class is to be formed, with Mrs. Blaise as teacher.

Tufnell.—Je mardo, 16a Mayo, tre sukcesa festeto okazis. Cirkaŭ 40 personoj ĉeestis. F-ino Schafer donis deklamon el tradukita ĉapitro de *Uncle Tom's Cabin*. F-inoj Barko, F-ino Clapham kaj S-roj Browne, Edmonds kaj Temple ludis tre humoran ŝaradon bazitan sur la alveno de "conductorettes." F-ino Yardley, F-ino May Taylor, kaj S-ro Coram deklamis kaj F-inoj Clapham kaj Osborne, S-ino Taylor kaj S-ro Snell kantis. Ankaŭ S-ro Parker ludis flutsonon.

La refrešajoj sub la estraj manoj de F-ino Barko kaj S-ro Edmonds tre kontentigis la ĉeestantojn. Reprezentantoj de ok grupoj partoprenis kaj ĉiuj konsentis, ke la vespero estis treege ĝuinda kaj forirante registris juron ĉe pli ĝuinda la proksiman.

THE PROVINCES.

Brighton and Hove.—In spite of the War and the troublous times, this group has ably carried out its motto, "Business as usual," thanks to the hearty co-operation of its members. The last regular meeting of the season was held on May 2, when a most enjoyable social evening was spent by members and friends.

The secretary's prize for the introduction of most new members was gained by Mrs. J. G. Sims. Next year the family is to be handicapped, as last season it was won by Mr. Sims. After games and refreshments a most successful evening was brought to a close by the singing of the two anthems.

The Rambling Club will be held during the summer, and every Esperantist visiting Brighton will be heartily welcomed.

Secretary's Query.—Why do so few Esperantists visit Brighton, or at any rate visit the group?—E.M.E.

Burnley.—La ĉiujara kunveno okazis la 13an de Aprilo, kiam la raportoj de la kasisto kaj sekretario montris tre kontentigajn rezultatojn, malgraŭ la milito. La sekretario raportis pri la vigece de la movado en la nord-orienta parto de Lancashire. Kelkaj intergrupvizitoj kaj festetoj estis okazigitaj dum la vintro kun espereble bonaj rezultatoj. La 22an de Aprilo, la grupo festis la dekan dat-revenon de sia fondiĝo. Granda nombro partoprenis teprenou en la ĉambroj de la grupo, kaj poste sekvis en apuda ĉambro tre guinda festo, en kiu partoprenis malnovaj kaj novaj samideanoj.

Coventry.—Nia grupeto montris iom la vigece dum la pasintaj monatoj, kvankam militlaboro fortenadas niajn plej entuziasmajn membrojn. Ni ricevis dek komencantojn dum la sezono, el kiuj ok fariĝis membroj. La M.E.F. konferenco okazinta ĉi tie antaŭ ne longe vekis intereson kaj donas al ni kelkajn novajn lernantojn. Je sabato, Majo 6a, ni kunvenis laŭ afabla invito de S-ro Edwin Rainbow por aranĝi programon de estonta agado. Tiu sinjoro, kvankam li ne parolas nian lingvon, estas fervora aprobanto, kaj esprimis la opinion ke nun estas oportuna tempo por publike propagandi Esperanton. Oni unuanime decidis sendi rezolucion al la ĉiujara kunveno de la B.E.A. en York. —C.O.T.

Dunstable.—Sabate, la 13an de Majo, pro la ĝentileco de la direktoroj de Commercial Cars, Ltd., anoj de la Dunstable Grupo vizitis la fabrikejon de "Commer Cars" en Luton. S-ro R. B. Angier, prezidanto de la grupo, trakondukis la vizitantojn kaj, komencante ĉe la enirejo de la kruda materialo en la fabrikejon, klarigis sinsekve la diversajn procedojn ĝis la kompleta aŭtomobilo. Tre interesa kaj eduka du horoj estis tiel pasigata, finigante kun esprimoj de dankoj al S-ro Angier pro lia klopodo. Poste, Ges-roj Angier invititis la anojn partopreni temanĝon, farante feliĉan finon je ĝua ekskurso.—J.C.

Eccles.—La estimata Prezidanto de nia Federacio, S-ro Applebaum, la lastan Januaron, elmetis la ideon, ke najbaraj grupoj okazigu intergrupajn kunvenojn. Rezulte el tio, nia grupanaro jam vizitis la grupon de Manchester kaj pasigis neniam forgesebalan, feliĉan tempon. Sabaton, la 6an de Majo, ni, vice, invititis la grupanojn el Bolton, Leigh kaj Manchester kaj ĉiujn, kiuj povis veni el la ceteraj grupoj en la Federacio.

La Grupo de Eccles estis "Ce si," kaj pli ol 50 gesamideanoj estis akceptataj kaj partoprenis satigan temanĝon kaj postan amikecan kunvenon, en kiu S-ino Probert kantis kaj F-ino Derbyshire kaj S-ro W. J. Lewis deklamis en Esperanto. La lokaj grupanoj, S-ro A. R. Horsley, Gesinjoroj Foy kaj F-ino Derbyshire ankaŭ prezentis la komedieton, "Per Esperanto," kiu tre plaĉis al ĉiuj. Oni ankaŭ ludis inter si kelkajn ludojn, kiujn bone preparis f-ino Buchan.

Ni estas certaj, ke proksimfoje kiam ni elsendos pluan inviton, la partoprenintoj nepre ĉeestos denove. Ni kore aklamas la ideon de S-ro Applebaum kaj esperas, ke aliaj grupoj, ne nur en Lancashire sed en aliaj provincoj, efektivigos lian konsilon.—E.H.

Hastings.—On April 18, under the auspices of this energetic group, Lieut.-Colonel John Pollen lectured at the Albany Hotel on the pressing need of an international language. Sir Henry Lunn presided over a large audience of the local *samideanoj* and their friends. The lecture was much appreciated, and aroused so much interest among the non-Esperantists present that it was decided to start a new course of lessons for beginners.

On the proposition of Miss Watson, seconded by Councillor Hill, a hearty vote of thanks was accorded

the lecturer. Thanks were also given the chairman, and Mr. Boutwood called attention to a forthcoming meeting, at which arrangements will be made for a summer course in Esperanto.

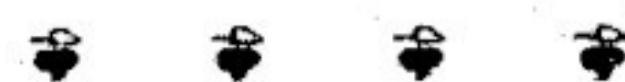
Esperanto songs were given by Miss Gladys Watson, and received hearty applause.

A collection was taken in aid of the Red Cross Funds, and the proceedings closed with the singing of the National Anthem.

At the first group meeting in May Mr. W. W. Mann, ex-editor of THE BRITISH ESPERANTIST, was present, and added much to the interest of the evening by an account of his recent experiences at the Front. The new beginners' class—a result of the recent propaganda meeting at the Albany Hotel—commenced on May 8 at the Y.M.C.A. Rooms at 7.30. Mr. J. J. Boutwood is conducting the course.

On Wednesday evening, May 10, the yearly festival of the group was held at the Y.M.C.A. Rooms, under the presidency of Mr. J. J. Boutwood, J.P. Early in the afternoon the members met on the Front the Bexhill Esperantists who came to join the party, and after a ramble round the town, met for tea, which was attended by all the members. The President, Vice-President, Treasurer and Secretary made short complimentary speeches; grace was then said in Esperanto, and the party adjourned to the concert room. The programme was an excellent one. Orchestral selections were given by Mr. and the Misses Reeks with much success. Mrs. Foster and Miss Reeks gave several well-rendered songs. Miss Blackman delighted with her recitation, and Miss Horniman was equally successful. Miss Gertrude Reeks played a violin solo, and Miss Fairweather a pianoforte solo, both being heartily applauded. Esperanto solos by Mr. J. J. Boutwood proved a pleasing variation, and a song with chorus by Mr. J. Turner was also appreciated. Mr. Mills gave a recitation, and a humorous quartette was also included in the programme. The principal item on the programme was a short play, written by the President, entitled "Komerco kaj Plezuro." The object of the play was to exhibit the facility with which Esperanto can be employed for business, art, travel, lectures, or any other need for which it may be required. Councillor Clement Hill and Mr. A. J. Adams took parts. The room was well filled, and it is hoped that the study of Esperanto will be encouraged.

Esperanto and the Press.—During the past few weeks we note the following references in monthly periodicals:—In *The London Magazine* for June, p. 437, among many other translations of the Premier's famous declaration an excellent version in Esperanto. In *The World Socialist* (May) a column of Esperanto Notes and Notices in English and Esperanto. In *The Young Man and Woman* (May), "The Entente of Language," on Esperanto, by Mr. Bernard Long, B.A., and a long article on "Esperanto and the War," by the same writer, in *The Red Cross and Ambulance News* (May), and a reprint of the propaganda pamphlet, "A Professor's Opinion of Esperanto," in *The Scottish Co-operator* for May. In *The Review of Reviews* (May 15) the usual page on the Esperanto Movement and Progress is of more than usual interest.

Novaj Libroj.

Sakludo (G. Giacosa), unuakta drama legendo versigita, elitaligis Clarence Bicknell. Prezo ne montrita.

Esperanto Legolibro por Hinoj, ellaborita de S-ro Sipak (lecionoj, ekzercoj, kaj konversacio). Sm. I.

Fundamentoj de la Kvakerismo, de *Caroline Stephen*, esperantigita de *Montagu C. Butler*. Por la tradukinto eldonis *The British Esperanto Association*. Prezo 1s. 9d. (Sm. o:875), pp. 174, bele bindita.

De kiam S-ro Butler sciigis al mi, antaŭ kelkaj monatoj, ke li laboras super traduko de la suprecitita libro, mi atendis ĝian aperon en Esperanta vesto kun forta deziro, preskaŭ kun senpacienco, ĉar mi sciis, ke verko de nia lerta amiko estas tre bonveniginda aldono al nia Esperanta literaturo, ne nur el lingva vidpunkto, sed ankaŭ pro ĝia enhavo. Kvankam mi ne estas ano de "La Religia Societo de Amikoj" (tamen mi ĉiam sentis min allogata de ĝia kvieta maniero de Diservo) mi ne povas al mi prezenti libron (krom, kompreneble, la Biblio) kies apeio estas pli ĝustatempa, kaj kies tralego havos pli bonfaran influon sur pensemajn, bonvolemajn homojn, ol tiu ĉi bela, senartifika elmontro de kvakeraj principoj, moroj kaj idealoj. Por multaj legantoj de la jus aperinta libro estas tre animtrankvilige sin turni de la nuntempa interna senripozeco kaj ekstera, terura malpaco al la ĝin reganta trankvilo kaj kvietaj certajoj. Mi tute malguste komprenas la pensojn de multaj kristanoj en la nuna tempo, se ili ne kun pli kaj pli akre dolorantaj koroj sin demandadas, kio estas la kaŭzo kaj la signifo de la nuna Kataklismo, kaj kiel ni povos eviti ĝian ripetigon. Atentema leganto trovos multajn sagajn respondeojn al tiuj demandoj "inter la linioj."

La ĉefa tezo de la libro estas la diro de Jesuo: "La regno de Dio interne de vi estas"; kaj ĝia ĉefa celo: Turni la homojn al la interna lumo. En la lasta ĉapitro ni sciigas pri la misio, kiun havas la "Amikoj": "Nia misio," ni legas, "estas, kiel branĉoj de la vivanta Vinberujo, lasi la energiadon de tiu Voĉo, Lumo, Spirito kaj Graco de Kristo elmontriĝi en niaj vivoj; kaj, kiom la povo doniĝas, atesti al ĝi per vortoj ankaŭ."

Sciante iom pri la kvakera sintenado rilate al militado, la leganto legos kun intereso la kelkajn paragrafojn pritraktantajn tiun demandon. Per klaraj, dignoplenaj kaj racie rezonitaj vortoj la aŭtorino parolas pri tiu ĉi "aparta atesto" de la Amikoj, kiuj "ciam kredis kaj agis konforme al la kredo, ke militado kaj batalado ĉiuspecaj estas kontraŭ la spirito kaj la instruo de Kristo, kaj sentis, ke, kiel liaj disĉiploj, ili ne povas partopreni ilin." Tamen ŝi ne antaŭjuĝeme kondamnas, eĉ ne mallaŭdas tiujn, kiuj agas obee al sia kredo pri devo, kiom ajn ĝi diferencas de la ŝia. Si estas, rilate al tiu ĉi afero, kiel al ĉiuj aliaj pritraktataj, lojala al sia maksimo, ke fideleco al la internaj lumo kaj gvido devas esti la devizo de ĉiu, kiu celas la regnon de Dio.

Kiel oni povis atendi, la Esperanta stilo de la verko estas bonega, flua kaj bela, kvankam malmultaj, negravaj negustajoj ensoviĝis (ekz., p. 17, l. 6, sia anstataŭ ĝia; p. 3, l. 15, *nuanco da*, anst. *nuanco de*; p. 26, l. 17, *iometo da tio, kio...* anst. *prefereble, iometo de tio, kio*; p. 152, l. 11, *konservas...konduton inda je*, anst. *indan*). La interpunkcio ne estas ĉiam samregula. Malgraŭ tiuj ĉi negravaj makuletoj oni legas la verkon kun grandaj plezuro kaj profito. Mi volonte kredas, ke la libro en sia klara Esperanta traduko estas multe pli facile komprenebla kaj guebla, ol en sia tre longa, komplika, kaj iom peza originala frazarango. La tradukinto enkondukas kelkajn, nemultajn neologismojn, kiujn li (pli-malpli ĝuste) pravigas en "Vortara Noto." Laŭ mia opinio estas, tamen, iom pridubeble, ĉu konsilinde estas, aldoni du sufiksojn, *mis* kaj *end* al la jam sufice granda nombro da sufiksoj.

Ni ŝuldas al S-ro Butler dankon kaj gratulon pro lerta kaj bela traduko de treege malfacile tradukebla verko. Mi tre esperas, ke ĝi havos multajn legantojn en tiu ĉi lando kaj, precipie, en aliaj landoj.—H.A.L.

Nekrologo.

GEORGE LEDGER.

Kun granda bedaŭro ni anoncas, ke nia samideano kaj kunlaboranto, George Ledger, mortis la 18an de Majo, post paraliza atako.

Nome de liaj amikoj kaj konatoj Esperantistaj ni esprimis al la afabla edzino kaj familio koran kondolencon.

S-ro Ledger naskiĝis en vilaĝo en Yorkshire kaj, atinginte sian 54an jaron li esperis, post kelkaj monatoj, ankaŭ festi la 25an datrevenon de sia edziĝo. Ĉiam fervora studento de sia infaneco, li fariĝis lerneja help-instruisto je la aĝo 18. Sen instruisto li lernis stenografion (sistemo Pitman) kaj akceptis oficon en la lernejo Pitman en London, kie li instruis dum 26 jaroj.

En la jaro 1903 li ekstudis Esperanton kaj, post 4½ horoj li sufice bone sciis ĝian gramatikon kaj strukturon. Per helpo de F-ino Ŝefer li baldaŭ perfektigis en la lingvo, kaj poste fariĝis ano de la Lingva Komitato Esperantista.

Multaj amikoj memoras liajn klopojn por la Londona Klubo kaj la granda kunveno en Alexandra Palace. Cetereli estis fervora filatelisto, muzikamanto kaj astronomo. Al multaj mankos lia bonhumora vizaĝo.

S-ino Ledger alte ŝatas la multajn kondolencleterojn kiujn ŝi ricevis, kaj petas, ke amikoj akceptu tiun ĉi esprimon de ŝia kora danko.

Kredante, ke kelkaj samideanoj volus sendi florojn la vidvino, kvankam ŝi ŝatis ilin, petas, ke la mono estu pli utile uzata. Ni do proponas malfermi kason por helpi al vidvino aŭ infanoj de iu Esperantisto frapita de la milito. Ni mem komencas ĝin per malgranda sumo, por honori la memoron de nia mortinta amiko. Pluajn sumojn oni sendu al E. A. Allsop, c/o B.E.A., kiu laboros kun F-ino Lawrence.

B.E.A. Guarantors, 1916.

The following further promises have been received since the publication of the list in our May issue, and hearty thanks are accorded to those who have responded to the appeal:—

Amount brought forward	...	...	...	...	...	...	£3,890
Blackett, E. R., Bath	...	...	...	...	...	...	20
Boardman, C. E., London	...	...	...	...	...	...	10
Chatterton, Bertram	...	...	...	...	...	...	100
Clark, G. F. H., S. Africa	...	...	...	...	...	...	20
Clifford, Miss L. A., Bath	...	...	...	...	...	...	10
Crofts, F. W., Coleraine	...	...	...	...	...	...	10
Fitton, Jas. H., Huddersfield	...	...	...	...	...	...	20
Lawrence, Miss E. A., London	...	...	...	...	...	...	20
Nichol, Rev. H. B., Perthshire	...	...	...	...	...	...	30
Worsnip, C. H., Halifax	...	...	...	...	...	...	10
Young, Miss C. Gilnockie, London	...	...	...	...	...	...	20
Total at May 26	...	...	...	...	...	...	£4,160

Further promises are invited, and particulars of the Fund will gladly be sent by the Secretary on application.

A Meeting of Guarantors and others interested will be held at the Guildhall, York, on Monday, June 12, 1916, immediately following the Annual General Meeting, when a report will be made, and opportunities given for discussion.

MONTAGU C. BUTLER, *Acting Secretary*.

GUARANTEE SUPPLEMENTARY FUND, 1915.

Amount brought forward	£	s.	d.
Chatterton, Bertram	...	7	9 6
Esperantisto 8820	...	1	5 0
Gale, Col. W. A.	...	2	0 0
Inman, Miss J. M.	...	2	10 0
Simpson, Mr. and Mrs.	...	0	10 0
	...	0	5 0
Total	£76	16	6

The British Esperanto Association (Inc.).

EXTRACT FROM RULES.—“If no objection shall be lodged within fourteen days, the Secretary shall inform the candidate that he is admitted as a member.”

CANDIDATES FOR MEMBERSHIP.

A. E. ANSELL, 26, *Aislibie-road, Lee, S.E.*; JOSEFO S. BERGSON, *King's College, Strand, W.C.*; HARRY BICKLEY, *c/o “The Stage,” 16, York-street, Covent Garden, London*; MISS ANNA W. BOSE, 15, *Berlin-road, Catford, S.E.*; ALFRED G. BREWER, *“Havant,” Ridgeway-road, Farnham, Surrey*; ALBERT M. DUDENEY, *Ardingly, Beverley Crescent, Bedford*; MISS ELLEN L. GRANVILLE, *Mangamangi, Eltham, Taranaki, New Zealand*; ROBERT HANDYSIDE, 20, *Northpark-street, Glasgow*; FERGUS F. JAMIESON, 270, *Woodlands-road, Glasgow*; ARTHUR E. HAYNES, *Havana Coal Co., S/S Department, P.O. Box Office 843, Havana, Cuba*; MISS MARGARET DE JERSEY LEMMON, *Heathcroft, King's Lynn, Norfolk*; J. ERNEST POTTS, 143, *Hill-street, Glasgow*; HERBERT J. TORPEY, 2, *Countess-road, Kentish Town, London, N.W.*; MISS BERTHA WHITBERG, 116, *South Portland-street, Glasgow*.

PASSED PRELIMINARY EXAMINATION.

EDWARD LEIGH, *Watford*; HUBERT LANF, *TERENCE LANE, HAROLD TIMSON, Hornsey, London, N.*; MISS CONSTANCE L. FREEMAN, *Highbury, London, N.*; *MISS LUCY E. WARWICK, *Nunhead, London, S.E.*; MISS GRACE MARSH, *Bath*; *WM. McMURREN, *MISS E. MARTIN, *MISS J. LAURENT, *MISS E. DOUGALL, *S. D. MADDEN, Greenock*.

Error in May List.—Miss M. A. Lawson, *Miss Kate Stewart, *Miss Robina J. H. Esson, *Miss Isabelle L. Munro, *John P. W. Murray, should be of *Edinburgh*.

PASSED ADVANCED EXAMINATION.

MISS LAURA CLIFFORD, *Bath*; CHARLES E. W. BOARDMAN, *South-fields, London, S.W.*; *E. CRAPPER, *Dundee*.

NEW DELEGATE COUNCILLORS.

London.—MISS L. S. GRANT, MESSRS. J. BREDALL, P. J. CAMERON, C. M. EDMONDS, and R. ROBERTSON.

* Denotes that the candidate has passed with distinction.

If sufficient candidates offer themselves, **Examinations for the Preliminary and Advanced Certificate** will be held at **York** during the Ninth Congress of British Esperantists at Whitsuntide. Candidates should advise the Secretary, B.E.A., 17, Hart-street, London, W.C., of their intention to be present at either of those examinations as soon as possible.

Council Meetings, B.E.A.

Notice is hereby given that the next meeting of the Council will be held at the Guildhall, York, on **Monday, June 12**, following the Annual General Meeting of the Association.

The following meeting of the Council will be held on **Monday, June 19**, at the Offices of the Association, 17, Hart-street, London, W.C., at 6.30 p.m.

M. C. BUTLER, Acting Secretary.

Fako de Korespondado Internacia (F.K.I.).

Sub tiu ĉi rubriko oni eblas malgrandajn anoncojn de tiuj el niaj legantoj, kiuj deziras korespondadi kun alilanduloj. Ĉiu anoncanto devas pagi ses pencej (25 spesdekojn) por trilinia empresajo kiel sube (pli ol tri linioj po tri pencej por ĉia komencita linio); ĉiu MEMBRO de la Asocio havas la rajton fari unu empresajon senpage. *Bonvolu skribi legeble, rekte al la Redakcio.*

693. **Moskvo (Ruslando).**—S-ro B. M. Rubinstejn, *Oružejnij per. d. 39a log. 17*, deziras korespondi kun eksterlandaj gesamideanoj.

694. **Lago Maggiore (Arona) Italajo.**—S-ro Francisko Perucchetti deziras interŝanĝi il. poštarktojn kun ĉiuj gesamideanoj.

695. **Agricola (Mississippi) Usono.**—F-ino Lela McClelan deziras interŝanĝi p.k. kun virinoj de ĉiuj landoj. Skribu klare. Ĉiam respondos.

696. **Agricola (Mississippi) Usono.**—S-ro Alison Parker deziras korespondi kun junaj Esperantistoj de la tuta mondo. Ĉiam respondos.

697. **Moskvo (Ruslando).**—S-ino N. G. Protopopova, *Novinskij Bulvarul Knjazevoj*, deziras korespondi kun ĉiuland, gesamideanoj.

698. **Ekaterinburgo (Uralo) Rusjo.**—S-ro Michailo Borisov, *Jurnalisto, Glavnijprosp. n. 59*, deziras korespondi kun britaj kaj ĉiulandaj Esp-oj pri la teatro kaj la literaturo. Ĉiam respondos.

Council Meeting, B.E.A.

Held at the Offices of the Association on Monday, May 15, 1916, at 6.30 p.m. Present: Messrs. J. Bredall, P. J. Cameron, B. Chatterton, C. A. Fairman, G. Noble Farmer, B. E. Long, A. Morrow, W. Phillimore, R. Robertson, F. M. Sexton, A. Sharp, Col. W. A. Gale, Dr. J. Pollen, Misses Henningsen, L. S. Grant, C. M. Holmes, E. O'Brien. In Attendance: Mr. E. A. Allsop, Mr. E. A. Millidge, the Acting Secretary.

Chairman.—Dr. Pollen was elected Chairman of the Meeting.

Sub-Committees.—A list was read of the Sub-Committees in existence and of their members. It was proposed by Mr. P. J. Cameron, seconded by Mr. B. E. Long, and carried:

“That this Council Meeting recommends to the new Council, at its Meeting in York, that the following Sub-Committees be not re-elected:—
“The Advertising Committee, the Library Committee, the Special Prizes Committee, and the Competitions Committee.”

Executive Committee.—Mr. B. E. Long criticised the present working of the Executive Committee, and gave notice that (subject to approval) he proposed to move at the Meeting of the new Council in York:

“That the Executive Committee be co-extensive with the Council itself.”

Mr. Sexton, in an eloquent and forceful speech, pointed out that an independent Executive Committee was needed to control the Association's affairs effectively. The executive should, however, be a real one, and able to meet as often as necessary. It should also meet before rather than after the General Council Meeting.

Mr. Long finally changed the wording of his proposed motion as follows:

“That the constitution of the Executive be altered, and that it consist of the President, a Vice-President, and the Honorary Treasurer, with power to co-opt.”

Propaganda.—A resolution was received from the Coventry Group to the Congress in York, proposing that a memorial should be addressed to the Prime Minister in support of the claims of Esperanto.

Illness of Mr. Ledger.—The Secretary was instructed to express the sympathy of the Council with Mr. and Mrs. Ledger, in regard to the serious illness of Mr. Ledger, and their hope that he would speedily recover.

Ballot Lists.—Miss Blake and Mr. W. Phillimore were nominated scrutineers of the Ballot Lists.

699. **Denbigh (Anglujo).**—F-ino Warrington, 19-jara, *Bryn Amel*, deziras korespondi kun itala fraŭlino.

700. **Voronej, Rusjo.**—Gruzovaja ul. 7. S-ro A. Sidorov dez. kor. per I.P.L. kaj int. P.M. kaj Esp. gazetojn, kun ĉiuland, gesam. Ĉiam respondas.

701. **Taškent te (Russ. Turkestan, Central Asia).**—S-ro N. Rudnický, poštoficisto, dez. koresp., inter. P.T., fotogr., esp. r. presa, k.t.p. Skribu hodiaŭ, ne prokrastu! *La respondon vi nepre ricevos.* (139).

702. **Harderwijk Kamp (Holando).**—S-ro Auguste De Gezelle, *internita soldato, 3e Chass. à pied, Barako 41*, dez. koresp. kun angla, Amerikana, franca aŭ rusa samideano kaj angle kun angloj kaj Amerikanoj.

703. **Salonika (Grekujo).**—S-ro Guillaume, 3e Artil., 44 Bie 1e pièce (502), *Armée d'Orient, via Marseilles*, deziras korespondantojn kaj ĵurnalojn.